

N:o 83.

Ank. till Riksd. kansli den 7 april, kl. 4.15 e. m.

Utlåtande, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarne gjorda framställningar om anslag för beredande af dyrtidstillägg för år 1905 åt en del tjänstemän och betjante m. m. (2:a U. A.)

I den af Kungl. Maj:t den 14 januari 1905 till Riksdagen aflättna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t föreslagit, att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante, å extra stat för år 1906 måtte anvisas såsom förslagsanslag under:

andra hufvudtiteln (punkt 17)	kronor	63,000: —
tredje » (» 12)	»	4,200: —
fjärde » (» 40)	»	14,548: —
femte » (» 37)	»	36,000: —
sjätte » (» 47)	»	900,000: —
sjunde » (» 24)	»	50,000: —
åttonde » (» 133)	»	80,000: —
nionde » (» 55)	»	85,000: —

Summa kronor 1,232,748: —

Tillika har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under femte hufvudtiteln, punkten 38, föreslagit Riksdagen att medgifva, att dyrtidstillägg, i enlighet med samma grunder, finge för år 1905 utgå till tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en af justitieombudsmannen i dennes ämbetsberättelse (sid. 166) gjord framställning, att Riksdagen, under förutsättning att dyrtidstillägg innevarande år beviljades statens ämbets- och tjänstemän, måtte tillerkänna enahanda förmån jämväl åt tjänstemännen i justitieombudsmansexpeditionen.

Till återopade statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari innevarande år har chefen för finansdepartementet anfört följande:

»Sedan Eders Kungl. Maj:t i den till nästlidet års Riksdag aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof äskat beviljande af dyrtidstillägg för år 1904 åt en del tjänstemän och betjänte, anmälde Riksdagen i skrifvelse den 17 maj samma år, att, i anledning af hvad Eders Kungl. Maj:t under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarna föreslagit i fråga om beviljande af anslag till dyrtidstillägg, Riksdagen, för beredande af dyrtidstillägg för år 1904 åt en del tjänstemän och betjänte inom de olika departementen jämte därtill hörande ämbetsverk, kårer och stater, under nedannämnda hufvudtitlar på extra stat för år 1905 anvisat särskilda förslagsanslag till följande belopp, nämligen:

under andra hufvudtiteln	.....	kronor	63,000: —
» tredje	»	»	4,200: —
» fjärde	»	»	15,000: —
» femte	»	»	36,000: —
» sjätte	»	»	900,000: —
» sjunde	»	»	200,000: —
» åttonde	»	»	450,000: —
» nionde	»	»	85,000: —

Angående dyrtidstillägg för år 1904 åt en del tjänstemän och betjänte utfärdades den 20 maj 1904 nådig kungörelse.

På sätt jag hade tillfälle att anföra till det vid 1904 års statsverksproposition fogade protokoll öfver finansärenden den 12 januari samma år, har den af Eders Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta kommitté, hvilken erhållit i uppdrag att afgifva underdånigt utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden samt att därvid tillika taga under öfvervägande, huruvida genom förenklingar i förvaltningen tillfälle kunde beredas till indragning af tjänster.

som genom de förändrade anordningarna kunde undvaras, den 18 november 1903 afgifvit betänkande rörande dels allmänna förutsättningar och grunder för en reglering af löneförhållandena m. m. inom de centrala ämbetsverken, dels ock reglering af löneförhållandena m. m. vid kammarkollegium. Öfver kommitténs sistnämnda förslag har kammarkollegium den 29 april 1904 afgifvit underdånigt utlåtande. Detta förslag, hvilket i flera afseenden är af ganska ingripande beskaffenhet, kräfver emellertid åtskillig ytterligare utredning, innan detsamma kan föreläggas Eders Kungl. Maj:t till slutlig pröfning; och med all säkerhet kan detta icke ske så tidigt, att frågan om lönereglering vid kammarkollegium kan i år framläggas för Riksdagen.

Nämnda kommitté har vidare afgifvit betänkande dels den 16 juni 1904 angående reglering af löneförhållandena m. m. vid kammarrätten, dels den 24 november samma år beträffande reglering af löneförhållandena m. m. vid statskontoret. Hvad angår dessa förslag hafva kammarrätten den 15 juli 1904 samt statskontoret den 16 december samma år anbefallts att inkomma med underdånigt utlåtande, hvartdera ämbetsverket öfver det förslag, som samma ämbetsverk rör. När dessa utlåtanden äro att införfänta, kan ännu icke med visshet uppgifvas. Sedan desamma inkommit, måste gifvetvis frågan om regleringen af löneförhållandena vid ifrågavarande ämbetsverk jämte hvad därmed äger sammanhang blifva föremål för ytterligare beredning och pröfning. Då kommittén så pass nyligen afslutat behandlingen af statskontoret, läser kommittén, hvilken erhållit i uppdrag att därefter öfvergå till frågan om reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten, icke medhinna att under den närmaste tiden afgifva något ytterligare förslag. Med afseende å nu berörda förhållanden torde det sålunda med visshet kunna antagas, att något förslag till lönereglering icke kommer att föreläggas innevarande års Riksdag. I anseende härtill och då någon afsevärd förändring i fråga om hyresutgifter eller lefnadskostnader i öfrigt icke inträdt sedan Riksdagen år 1904 beviljade dyrtidstillägg för det året, anser jag mig böra hemställa, att Eders Kungl. Maj:t af Riksdagen äskar erforderligt anslag för beredande af dyrtidstillägg äfven för år 1905.

De af 1904 års Riksdag för samma år i sådant afseende anvisade anslag uppfördes såsom förslagsanslag å extra stat under vederbörande hufvudtitlar i 1905 års riksstat. På enahanda sätt torde dyrtidstilläggen för år 1905 böra uppföras i riksstaten för år 1906, därvid förutsättes, att Eders Kungl. Maj:t, om anslagen beviljas, anbefaller statskontoret att under år 1905 utbetala beloppen.

De ifrågavarande förslagsanslagen torde få uppföras till enahanda

belopp, med hvilka de äro upptagna i 1905 års riksstat, med undantag dock för dyrtidstilläggen under fjärde, sjunde och åttonde hufvudtitlarna.

Hvad beträffar anslaget under fjärde hufvudtiteln, har chefen för landtförsvarsdepartementet meddelat, att enligt beräkning, som anställts af arméförvaltningen å civila departementet, dyrtidstilläggen för de under landtförsvarsdepartementet lydande löntagare, hvilkas aflöningsförmåner icke vid 1901 års riksdag eller sedermera reglerats, komme att uppgå till allenast 14,287 kronor 50 öre. För utjämnande af hufvudtitelns slutsumma borde emellertid härtill läggas ett belopp af 260 kronor 50 öre, hvadan anslaget komme att uppgå till 14,548 kronor. Vidkommande dyrtidstilläggen under sjunde och åttonde hufvudtitlarna föranledes ändring af vid nästlidet års riksdag verkställda lönerregleringar. Sådan reglering ägde nämligen då rum dels, under sjunde hufvudtiteln, i fråga om tullverket, med undantag af generaltullstyrelsen, dels, å åttonde hufvudtiteln, beträffande de allmänna läroverken, folkskoleseminarierna och högre lärarinneseminariet. Enligt under sistlidne december månad från generaltullstyrelsen lämnad uppgift har dyrtidstillägget för tullverkets personal (med undantag af generaltullstyrelsens) för år 1904 beräknats komma att utgå med sammanlagdt 185,789 kronor 61 öre. Drages detta belopp från det å sjunde hufvudtiteln till dyrtidstillägg för sistnämnda år uppförda anslaget, 200,000 kronor, återstår 14,210 kronor 39 öre. Enär det emellertid visat sig, att nyssnämnda anslag, som för år 1903 anvisats till samma belopp, det året öfverskridits med icke mindre än 39,061 kronor 86 öre, och förhållandet säkerligen gestaltar sig på ungefärligen enahanda sätt år 1904, torde den sänkning i dyrtidstilläggsanslaget för år 1905, som föranledes af lönerregleringen för tullverket, icke böra beräknas till hela det belopp, som motsvarar hvad i dyrtidstillägg utgått till tullverkets personal (med undantag af generaltullstyrelsens), utan lämpligen böra stanna vid, i afrundadt tal räknadt, 150,000 kronor. Under sådan förutsättning skulle samma anslag för år 1905 upptagas till 50,000 kronor. Hvad beträffar de under åttonde hufvudtiteln verkställda lönerregleringarna, föranleda dessa en minskning i det förut å denna hufvudtitel uppförda anslaget till dyrtidstillägg med tillhoppa 370,000 kronor, hvadan anslaget nu bör uppföras med allenast 80,000 kronor. Inalles skulle sålunda de särskilda anslagen för dyrtidstillägg komma att förete en minskning af 520,452 kronor.

I de grunder för dyrtidstilläggens utgående, som af 1904 års Riksdag fastställdes, påkallas icke någon annan ändring, än som föranledes af ofvan omförmälda, samma år verkställda lönerregleringar; och skulle således de grunder, efter hvilka dyrtidstilläggen för år 1905 borde utgå, blifva följande:

1:o) Dyrtidstillägg utgår med 10 procent å kontant aflöning, dock icke i något fall med högre belopp än 500 kronor,

2:o) Från åtnjutande af dyrtidstillägg undantagas:

a) de tjänstemän och betjante, i hvilkas aflöning ingår bostads- eller boställsförmån in natura;

b) de tjänstemän, hvilkas aflöningsförmåner af statstjänst för innevarande år uppgå till högre belopp än 7,000 kronor;

c) de tjänstemän och betjante, hvilkas sammanlagda inkomster af arbete, dyrtidstillägget oberäknadt, år 1904 af vederbörande taxeringsmyndigheter uppskattats till högre belopp än 7,000 kronor;

d) de tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner vid 1901, 1902, 1903 eller 1904 årens riksdagar ny- eller omreglerats efter andra grunder än dem, som följts vid de äldre staternas fastställande.

3:o) Dyrtidstillägg må allenast tilläggas tjänstemän och betjante, hvilkas aflöning blifvit af Konung och Riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter af Riksdagen pröfvade grunder.

4:o) Dyrtidstillägg beräknas endast å aflöningsförmåner, hvilka utgå af statsmedel. Där aflöning bestrides dels af statsmedel, dels ock af andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del däraf, som utgår af statsmedel, dock att åt lärare och tjänstemän vid universiteten, i hvilkas aflöning ingå jämväl andra medel än statsmedel, dyrtidstillägg må beräknas å hela det belopp, hvartill aflöningen blifvit, på sätt i nästföregående moment sägs, bestämd att minst uppgå.

5:o) Dyrtidstillägg beräknas å följande slag af aflöningsförmåner:

lön;

tjänstgöringspenningar, däri inberäknadt häradskrifvare tillkommande tillägg till deras fasta tjänstgöringspenningar;

kontant bostads- och inkvarteringsersättning;

arfvode;

med lön likställt lönetillägg; samt

dagaflöning vid flottan.

6:o) Dyrtidstillägg till den, som af statens medel åtnjuter lön eller arfvode för två eller flera befattningar, utgår endast för en af dessa, nämligen för den, som medför högsta aflöningen, eller, därest denna på mer än ett ställe är lika, för den af dem, till hvilken han först blifvit befordrad; samt

7:o) Dyrtidstillägget anses tillhöra lönen.»

I sin ofvanberörda framställning erinrar justitieombudsmannen, huru som Riksdagen med anledning af särskilda af Kungl. Maj:t gjorda fram-

ställningar åren 1901, 1902, 1903 och 1904 beviljat dyrtidstillägg att till statens ämbets- och tjänstemän med vissa undantag och under vissa förbehåll för samma år utgå med tio procent af deras aflöningsförmåner äfvensom på särskilda framställningar åren 1902, 1903 och 1904 anvisat medel till erforderligt belopp för beredande af samma förbättrade löneförmåner åt tjänstemännen i justitieombudsmansexpeditionen.

Då några afsevärda förändringar i lefnadskostnaderna icke syntes hafva inträdt under den tid, som förflutit efter det Riksdagen senast beviljade dyrtidstillägg, och Riksdagen följaktligen torde komma att äfven under innevarande år pröfva, huruvida medel för sådant ändamål må anvisas, hemställde justitieombudsmannen, att enahanda förmån måtte för år 1904 beredas sistnämnda tjänstemän.

Vid 1903 års riksdag yttrade statsutskottet i afgifvet utlåtande (n:o 12) angående gjorda framställningar om dyrtidstillägg för år 1903 åt en del tjänstemän och betjante, bland annat, följande:

»Då utskottet nu går att yttra sig i denna fråga, anser sig utskottet ånyo böra erinra därom, att Riksdagen uti skrifvelse den 12 april 1900 framhöll, att, därest Kungl. Maj:t, efter förutgången utredning, skulle finna vissa statens tjänare eller vissa grupper af statstjänare, hvilkas aflöning bestämts enligt äldre stater eller enligt stater uppgjorda enligt samma grunder, som följts vid de äldre staternas fastställande, vara i behof af någon förbättring i aflöningsvillkoren, en revision af dessa statstjänares aflöningsförhållanden borde verkställas. Och Riksdagen uttalade tillika, att härigenom vunnes jämväl den fördel, att Riksdagen komme i tillfälle att, där löneförbättring ifrågasattes, taga under ompröfning, om och till hvilket belopp sådan kunde anses vara af förhållandena i hvarje särskildt fall betingad. Riksdagen kunde af dessa skäl icke bifalla Kungl. Maj:ts då gjorda framställning om beredande af dyrtidstillägg åt ämbets- och tjänstemän.

Samma mening omfattades också af 1901 års statsutskott, som tillade, att då en sådan utredning påginge beträffande flera bland de större staterna, borde denna utredning jämväl afse möjligheten af förenklingar i administrationen och eventuell indragning af tjänster, som genom förändrade anordningar skulle kunna undvaras. Riksdagen beviljade emellertid sistnämnda år anslag till dyrtidstillägg åt vissa statens ämbets- och tjänstemän samt betjante.

Jämväl nästlidet är biföll Riksdagen Kungl. Maj:ts framställningar

om beredande af dyrtidstillägg, men statsutskottet, som då förordade denna framställning, ansåg sig vid behandlingen af denna fråga böra ytterligare betona, att den enda fullt tillfredsställande lösningen af denna fråga vore att vinna på den sålunda antydda vägen.

Enligt hvad af åberopade statsrådsprotokollet inhämtas, har Kungl. Maj:t nu uppdragit åt en kommitté att afgifva utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden, därvid kommittén skulle hafva att taga under öfvervägande, huruvida genom förenklingar i förvaltningen tillfälle kunde beredas till indragning af tjänster, som genom de förändrade anordningarna kunde undvaras.

Förberedande åtgärder hafva alltså vidtagits för att tillmötesgå de i sammanhang med anvisande af medel till dyrtidstillägg under de senare riksdagarna uttalade önskningsmål om en allmän lönereglering. Under sådana förhållanden har utskottet ansett sig böra tillstyrka Riksdagen att jämväl för innevarande år bevilja anslag till dyrtidstillägg åt vissa statens tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner icke blifvit vid 1901 eller 1902 årens riksdagar reglerade.»

Riksdagen biföll den af statsutskottet gjorda hemställan om beviljande af dyrtidstillägg för år 1903 i enlighet med de af Kungl. Maj:t föreslagna grunder.

Äfven den vid 1904 års riksdag af Kungl. Maj:t gjorda framställningen om beviljande af dyrtidstillägg för samma år blef, jämlikt statsutskottets därom gjorda hemställan, af Riksdagen bifallen.

I de grunder för dyrtidstilläggens utgående och i de anslagsbelopp, som af 1904 års Riksdag blifvit fastställda, har nu icke föreslagits annan ändring än som föranledts dels af en mera i detalj gående beräkning af anslagsbehovet under fjärde hufvudtiteln och dels af de nämnda år beslutade löneregleringarna för tullverket, med undantag af generaltullstyrelsen, samt för de allmänna läroverken, folkskoleseminarierna och högre lärarinneseminariet, hvarigenom de från sjunde och åttonde hufvudtitlarna utgående anslagen till dyrtidstillägg ansetts kunna nedsättas från 200,000 kronor och 450,000 kronor till respektive 50,000 kronor och 80,000 kronor. Vid sådant förhållande och då de förberedande arbetena för åstadkommande af en allmän tjänste- och lönereglering alltjämt pågå, har utskottet ansett sig böra tillstyrka Riksdagen att, i enlighet med hvad af Kungl. Maj:t föreslagits, äfven för innevarande år bevilja erforderliga anslag till dyrtidstillägg åt vissa statens tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner icke blifvit vid riksdagarna 1901, 1902, 1903 och 1904 reglerade.

Beträffande de af Kungl. Maj:t under de särskilda hufvudtitlarna för ifrågavarande ändamål uppförda anslagsbelopp, har utskottet icke haft annat att erinra än att, då Riksdagen, med bifall till utskottets hemställan i punkt 28:o) af utlåtandet angående reglering af utgifter under riksstansens fjärde hufvudtitel, beslutat, att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må jämkas i den mån, som för jämnande af hufvudtitelns slutsumma kan erfordras, den af Kungl. Maj:t för sådant ändamål föreslagna jämkningen i anslaget till dyrtidstillägg icke är behöflig, hvadan detta anslag synts utskottet böra upptagas till 14,288 kronor.

Mot den af justitieombudsmannen gjorda framställningen om dyrtidstillägg åt tjänstemän vid justitieombudsmansexpeditionen har utskottet ej heller något att erinra. För detta ändamål torde böra anvisas ett belopp af 800 kronor, att utbetalas af riksgäldskontoret.

Utskottet får därför hemställa,

I) att Riksdagen, i anledning af hvad Kungl. Maj:t under 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 hufvudtitlarna föreslagit i fråga om beviljande af anslag till dyrtidstillägg, må, för beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante inom de olika departementen jämte härtill hörande ämbetsverk, kårer och stater, under nedannämnda hufvudtitlar på extra stat för år 1906 anvisa särskilda förslagsanslag till följande belopp, nämligen:

under andra hufvudtiteln	kronor	63,000: —
» tredje	»	4,200: —
» fjärde	»	14,288: —
» femte	»	36,000: —
» sjätte	»	900,000: —
» sjunde	»	50,000: —
» åttonde	»	80,000: —
» nionde	»	85,000: —

att utbetalas med iakttagande, att för beräkning af dyrtidstillägg skola gälla följande grunder:

1:o) Dyrtidstillägg utgår med tio procent å konstant aflöning, dock icke i något fall med högre belopp än 500 kronor.

2:o) Från åtnjutande af dyrtidstillägg undantagas:

a) de tjänstemän och betjante, i hvilkas aflöning ingår bostads- eller boställsförmån in natura;

b) de tjänstemän, hvilkas aflöningsförmåner af stats-tjänst för innevarande år uppgå till högre belopp än 7,000 kronor;

c) de tjänstemän och betjante, hvilkas sammanlagda inkomster af arbete, dyrtidstillägget oberäknadt, år 1904 ef vederbörande taxeringsmyndigheter uppskattats till högre belopp än 7,000 kronor;

d) de tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner vid 1901, 1902, 1903 eller 1904 årens riksdagar ny- eller omreglerats efter andra grunder än dem, som följts vid de äldre staternas fastställande.

3:o) Dyrtidstillägg må allenast tilläggas tjänstemän och betjante, hvilkas aflöning blifvit af Konung och Riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter af Riksdagen pröfvade grunder.

4:o) Dyrtidstillägg beräknas endast å aflöningsförmåner, hvilka utgå af statsmedel. Där aflöning bestrides dels af statsmedel, dels ock af andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del däraf, som utgår af statsmedel, dock att åt lärare och tjänstemän vid universiteten, i hvilkas aflöning ingå jämväl andra medel än statsmedel, dyrtidstillägg må beräknas å hela det belopp, hvartill aflöningen blifvit, på sätt i nästföregående moment sägs, bestämd att minst uppgå.

5:o) Dyrtidstillägg beräknas å följande slag af aflöningsförmåner:

lön;

tjänstgöringspenningar, däri inberäknadt härads-skrifvare tillkommande tillägg till deras fasta tjänstgöringspenningar;

kontant bostads- och inkvarteringsersättning;

arfvode;

med lön likställdt lönetillägg; samt

dagaflöning vid flottan.

6:o) Dyrtidstillägg till den, som af statens medel åtnjuter lön eller arfvode för två eller flera befattningar, utgår endast för en af dessa, nämligen för den, som medför högsta aflöningen, eller, därest denna på mer än ett ställe är lika, för den af dem, till hvilken han först blifvit befordrad; samt

7:o) Dyrtidstillägget anses tillhöra lönen.

II) att dyrtidstillägg i enlighet med de af utskottet föreslagna grunder jämväl må för innevarande år utgå till tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa;

III) att, i anledning af hvad justitieombudsmannen föreslagit, Riksdagen må, för beredande af dyrtidstillägg enligt ofvanstående grunder åt tjänstemännen vid justitieombudsmansexpeditionen, för år 1905 anvisa ett belopp af 800 kronor att utbetalas af riksgäldskontoret.

Stockholm den 7 april 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Reservation

af herrar *P. Pehrson, H. Andersson, N. Boström, C. Persson, S. O. Nylander, G. Odqvist, D. Persson, A. Petersson, P. Olsson, N. Nilsson, G. Lindgren* och *L. Eriksson*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag i ämnet bort erhålla följande lydelse:

»Då statsutskottet vid 1903 års riksdag afgaf utlåtande (n:o 12) angående gjorda framställningar om dyrtidstillägg för år 1903 åt en del tjänstemän och betjänte, yrkade tolf reservanter inom utskottet, att utskottets yttrande måtte erhålla följande lydelse:

»Då utskottet nu går att yttra sig i denna fråga, anser sig utskottet ånyo böra erinra därom, att Riksdagen uti skrifvelse den 12 april 1900 framhöll, att, därest Kungl. Maj:t, efter förutgången utredning, skulle finna vissa statens tjänare eller vissa grupper af statstjänare, hvilkas aflöning bestämts enligt äldre stater eller enligt stater, uppgjorda enligt samma grunder, som följts vid de äldre staternas fastställande, vara i behof af någon förbättring i aflöningsvillkoren, en revision af dessa statstjänares aflöningsförhållanden borde verkställas. Och Riksdagen uttalade

tillika, att härigenom vunnnes jämväl den fördel, att Riksdagen komme i tillfälle att, där löneförbättring ifrågasattes, taga under ompröfning, om och till hvilket belopp sådan kunde anses vara af förhållandena i hvarje särskildt fall betingad. Riksdagen kunde af dessa skäl icke bifalla Kungl. Maj:ts då gjorda framställning om beredande af dyrtidstillägg åt ämbets- och tjänstemän.

Samma mening omfattades också af 1901 års statsutskott, som tillade, att då en sådan utredning påginge beträffande flera bland de större staterna, borde denna utredning jämväl afse möjligheten af förenklingar i administrationen och eventuell indragning af tjänster, som genom förändrade anordningar skulle kunna undvaras. Riksdagen beviljade emellertid sistnämnda år anslag till dyrtidstillägg åt vissa statens ämbets- och tjänstemän samt betjante.

De af Kungl. Maj:ts nu föreslagna grunder för dylikt tilläggs utgående öfverensstämma med dem, som af nästlidet års Riksdag fastställdes, allenast med de jämkningar, som föranledts af verkställda löneregleringar för personal, tillhörande landförsvaret. Utskottet har dock funnit skäl nu föreligga att tillse, huruvida icke en förändring, ledande till nedsättning i de äskade anslagsbeloppen, kunde ske. Den för närvarande mindre gynnsamma ekonomiska ställningen inom landet gör det nämligen nödvändigt att söka åstadkomma den minskning i utgifter för statskassan, som kan låta sig göra. På grund häraf har utskottet velat föreslå, att maximibeloppet af dyrtidstillägg, hvilket hittills utgjort 500 kronor, måtte nedsättas till 300 kronor, samt att från åtnjutande af dylikt tillägg måtte undantagas de tjänstemän, hvilkas aflöningsförmåner af statstjänst för innevarande år uppgå till högre belopp än 5,000 kronor, samt de, hvilkas sammanlagda inkomster af arbete, dyrtidstillägget oberäknadt, år 1902 af vederbörande taxeringsmyndigheter uppskattats till högre belopp än 5,000 kronor. De ämbets- och tjänstemän, hvilka komma att beröras af dessa förändringar, äro sådana, som äga en löneinkomst öfverstigande 3,000 kronor, i det att hittills åtnjutet dyrtidstillägg å lön mellan 3,000 och 5,000 kronor nedsättes och å lön öfver 5,000 kronor helt och hållet bortfaller. För dem, som äro lägst aflönade och sålunda i allmänhet mest i behof af dyrtidstillägg, kommer däremot någon minskning af detta icke att äga rum.

Den minskning i utgifter, som genom dessa förändringar i grunderna för tilläggets utgående uppkommer, utgör enligt verkställda beräkningar i jämnade tal:

å andra	hufvudtiteln	.....	kronor	50,500
» tredje	»	.....	»	1,800
» fjärde	»	.....	»	5,500
» femte	»	.....	»	8,000
» sjätte	»	.....	»	81,300
» sjunde	»	.....	»	38,000
» åttonde	»	.....	»	128,500
» nionde	»	.....	»	17,100

eller tillhopa kronor 330,700.

Mot öfriga grunder för dyrtidstilläggets beräkning och utbetalning har utskottet icke haft något att erinra.

Hvad angår justitieombudsmannens framställning om dyrtidstillägg åt tjänstemännen vid justitieombudsmansexpeditionen — för hvilket ändamål nästlidet års Riksdag anslog 850 kronor — torde, vid bifall till utskottets nyss omförmälda förslag, beloppet bära af Riksdagen bestämmas till allenast 600 kronor.»

Emellertid biföll Riksdagen den af statsutskottet gjorda hemställan om beviljande af dyrtidstillägg för år 1903 i enlighet med de af Kungl. Maj:t föreslagna grunder.

Äfven vid 1904 års riksdag yrkades i en vid statsutskottets utlåtande (n:o 12) angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till dyrtidstillägg fogad, af elfva utskottsledamöter afgifven reservation nedsättning i de af Kungl. Maj:t äskade anslagen i enlighet med de grunder, som anförts i reservationen vid 1903 års utskottsutlåtande i ämnet; och voro de af reservanterna föreslagna anslagen, jämförda med de af Kungl. Maj:t äskade, följande:

	enligt Kungl. Maj:ts förslag		enligt reservanternas förslag		
under andra	hufvudtiteln	kronor	63,000: —	kronor	12,500: —
» tredje	»	»	4,200: —	»	2,400: —
» fjärde	»	»	15,000: —	»	9,500: —
» femte	»	»	36,000: —	»	28,000: —
» sjätte	»	»	900,000: —	»	818,700: —
» sjunde	»	»	200,000: —	»	162,000: —
» åttonde	»	»	450,000: —	»	321,500: —
» nionde	»	»	85,000: —	»	67,900: —
		Summa kronor	1,753,200: —	kronor	1,422,500: —

Kungl. Maj:ts förslag i ämnet blef vid företagen gemensam omröstning af Riksdagen bifallet.

I de grunder för dyrtidstilläggens utgående och i de anslagsbelopp, som af 1904 års Riksdag blifvit fastställda, har nu icke föreslagits annan ändring än som föranledts dels af en mera i detalj gående beräkning af anslagsbehovvet under fjärde hufvudtiteln och dels af de nämnda år beslutade löneregleringarna för tullverket, med undantag af generaltullstyrelsen, samt för lärarne vid de allmänna läroverken, folkskoleseminarierna och högre lärarinneseminariet, hvarigenom de från sjunde och åttonde hufvudtitlarna utgående anslagen till dyrtidstillägg ansetts kunna nedsättas från respektive 200,000 kronor och 450,000 kronor till respektive 50,000 kronor och 80,000 kronor.

Till följd af ofvörnällda, af 1904 års Riksdag genomförda löneregleringar skulle enligt verkställda beräkningar anslagen under sjunde och åttonde hufvudtitlarna, med tillämpning af de grunder för dyrtidstilläggens utgående, som i ofvannämnda båda reservationer förordats, icke behöfva bestämmas till högre belopp än 30,000 kronor under sjunde och 65,000 kronor under åttonde hufvudtiteln.

Då utskottet på de skäl, som i ofvannämnda vid 1903 års riksdag afgifna reservation blifvit anförda, anser nedsättning i de nu af Kungl. Maj:t äskade anslagen böra åvägabringas i enlighet med de i samma reservation angifna grunder, får utskottet hemställa:

I) att Riksdagen, i anledning af hvad Kungl. Maj:t under 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 hufvudtitlarna föreslagit i fråga om beviljande af anslag till dyrtidstillägg, må, för beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante inom de olika departementen jämte därtill hörande ämbetsverk, kårer och stater, under nedannämnda hufvudtitlar på extra stat för år 1906 anvisa särskilda förslagsanslag till följande belopp, nämligen:

under andra hufvudtiteln	kronor	12,500: —
» tredje	»	2,400: —
» fjärde	»	9,500: —
» femte	»	28,000: —
» sjätte	»	818,700: —
» sjunde	»	30,000: —
» åttonde	»	65,000: —
» nionde	»	67,900: —

att utbetalas med iakttagande, att för beräkning af dyrtidstillägg skola gälla följande grunder:

1:o Dyrtidstillägg utgår med tio procent å kontant aflöning, dock icke i något fall med högre belopp än 300 kronor.

2:o Från åtnjutande af dyrtidstillägg undantagas:

a) de tjänstemän och betjante, i hvilkas aflöning ingår bostads- eller boställsförmån in natura;

b) de tjänstemän, hvilkas aflöningsförmåner af stats-tjänst för innevarande år uppgå till högre belopp än 5,000 kronor;

c) de tjänstemän och betjante, hvilkas sammanlagda inkomster af arbete, dyrtidstillägget oberäknadt, år 1904 af vederbörande taxeringsmyndigheter uppskattats till högre belopp än 5,000 kronor;

d) de tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner vid 1901, 1902, 1903 eller 1904 årens riksdagar ny- eller omreglerats efter andra grunder än dem, som följts vid de äldre staternas fastställande.

3:o Dyrtidstillägg må allenast tilläggas tjänstemän och betjante, hvilkas aflöning blifvit af Konung och Riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter af Riksdagen pröfvade grunder.

4:o Dyrtidstillägg beräknas endast å aflöningsförmåner, hvilka utgå af statsmedel. Där aflöning bestrides dels af statsmedel, dels ock af andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del däraf, som utgår af statsmedel, dock att åt lärare och tjänstemän vid universiteten, i hvilkas aflöning ingå jämväl andra medel än statsmedel, dyrtidstillägg må beräknas å hela det belopp, hvartill aflöningen blifvit, på sätt i nästföregående moment sägs, bestämd att minst uppgå.

5:o Dyrtidstillägg beräknas å följande slag af aflöningsförmåner:

lön;

tjänstgöringspenningar, däri inberäknadt härads-skrifvare tillkommande tillägg till deras fasta tjänstgöringspenningar;

kontant bostads- och inkvarteringsersättning;

arfvode;

med lön likställdt lönetillägg; samt dagaflöning vid flottan.

6:o) Dyrtidstillägg till den, som af statens medel åtnjuter lön eller arfvode för två eller flera befattningar, utgår endast för en af dessa, nämligen för den, som medför högsta aflöningen, eller, därest denna på mer än ett ställe är lika, för den af dem, till hvilken han först blifvit befordrad; samt

7:o) Dyrtidstillägget anses tillhöra lönen.

II) att dyrtidstillägg i enlighet med de af utskottet föreslagna grunder jämväl må för innevarande år utgå till tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa;

III) att, i anledning af hvad justitieombudsmannen föreslagit, Riksdagen må, för beredande af dyrtidstillägg enligt ofvanstående grunder åt tjänstemännen vid justitieombudsmansexpeditionen, för år 1905 anvisa ett belopp af 600 kronor, att utbetalas af riksgäldskontoret.»
